T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/481
KARAR NO : 2024/543
KARAR TR : 02/12/2024

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : ****
Vekili : ****
Davalı : İstanbulValiliği

I. DAVA KONUSU OLAY

1. İstanbul Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Sivil Trafik Ekipler Amirliğince yapılan denetim sırasında, **** plaka sayılı Türkan Taşar adına kayıtlı aracın, ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığının tespit edildiğinden bahisle, araç sürücüsü davacı adına 18/04/2024 tarih ve MB seri 33159454 sıra nolu trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenerek, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun EK-2/3-a maddesi uyarınca 32.233 TL idari para cezası verilmiş, ayrıca araç trafikten men tutanağı ile de araç 60 gün trafikten men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacı, idari para cezasının iptali ve aracın 60 gün trafikten men kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. İstanbul 5. İdare Mahkemesi 30/04/2024 Tarih ve E. 2024/851 K. 2024/921sayılı kararı ile, dava konusunun söz konusu dilekçede açık net ve tereddüte mahal bırakmayacak şekilde açıklanmadığı gerekçesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3. maddesi uyarınca dilekçenin reddine karar vermiş, ancak yasal süre içerisinde dava dilekçesi yenilenmemiştir.

4. Davacı vekili, henüz ilk açtığı dava neticelenmeden verdiği 26/04/2024 tarihli dava dilekçesinde; müvekkilince, Türkan Taşar adına kayıtlı 34 KIB 202 plakalı araç ile ilgili belediyeden izin ve ruhsat almaksızın belediye sınırları dahilinde ticari amaçlı yolcu taşımacılığı yapıldığından bahisle, söz konusu aracın 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca 60 gün süreyle trafikten men edilmesine ilişkin 18/04/2024 tarihli işlem ile hakkında 32.233TL idari para cezası verilmesine ilişkin 18/04/2024 tarih ve MB 33159454 seri nolu işlemin; korsan taşımacılık yapılmadığını, işlemin hukuka ve mevzuata aykırı olduğunu ileri sürerek iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

5. İstanbul 12. İdare Mahkemesi 08/05/2024 tarih ve E.2024/795, K.2024/1075 sayılı kararı ile; idari para cezası ile birlikte aracın trafikten men edilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle dava açılmak isteniyor ise davacı ile söz konusu aracın trafikten men edilmesine ilişkin işlemin muhatabı olan araç sahibi Türkan Taşar ile birlikte dava açılması gerektiği, araç sürücüsü olan davacının söz konusu aracın trafikten men edilmesine ilişkin işlemi de dava ettiği görüldüğünden, dava dilekçesinin bu haliyle 2577 sayılı Kanun'un 3. maddesine uygun olarak düzenlenmediği gerekçesiyle, dava dilekçesinin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi gereğince bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren (30) gün içinde bizzat veya bir avukat vasıtasıyla 3. maddeye uygun şekilde düzenlenerek yenidendava açılmakta serbest olmak üzere reddine, karar verilmiştir.

6. Davacı vekili yenilenen dava dilekçesinde; müvekkilinin, sürücüsü olduğu 34 KIB 202 plakalı araç ile 2918 sayılı Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddesi uyarınca izinsiz olarak yolcu taşımacılığı yaptığından bahisle, müvekkili hakkında 32.233 TL para cezası verilmesine ilişkin 18/04/2024 tarih ve MB 33159454 seri nolu işlemin; müvekkilinin ticari amaçlı yolcu taşımacılığı yapmadığı, ticari gelir elde etme maksadının bulunmadığı, cezanın ölçülük ilkesine ve

hukuka aykırı olduğu iddiasıyla iptali isteminde bulunmuştur.

7. **İstanbul 12. İdare Mahkemesi 14/06/2024 tarih ve E. 2024/1126 K. 2024/1443 sayılı kararı** ile, belirtilen maddi ve hukuki duruma göre, 2918 sayılı Kanun uyarınca uygulanan idari para cezasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddeleri uyarınca adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi uyarınca, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"...Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacı tarafından, daha evvelinde, "Türkan Taşar adına kayıtlı 34 KIB 202 plakalı araç ile ilgili belediyeden izin ve ruhsat almaksızın belediye sınırları dahilinde ticari amaçlı yolcu taşımacılığı yapıldığından bahisle söz konusu aracın 2918 sayılı Kanunun Ek 2/3-a maddesi uyarınca 60 gün süreyle trafikten men edilmesine ilişkin 18.04.2024 tarihli işlem ile davacı hakkında 32.233,00-TL idari para cezası verilmesine ilişkin 18.04.2024 tarih ve MB 33159454 seri nolu işlemin" iptali istemiyle Mahkememizin E:2024/795 esasına kayden açılan davada 08/05/2024 tarih ve K:2024/1075 sayılı karar ile; "idari para cezası işlemi ile birlikte aracın trafikten men edilmesine ilişkin işlemin de iptali isteniyorsa davanın araç sahibi ile birlikte açılması gerektiği" belirtilerek dilekçenin reddine karar verildiği, 10/06/2024 tarihinde yenilenerek açılan işbu dava dilekçesinde ise, davacı tarafından, işletiminde olan 34 KIB 202 plakalı araç ile 2918 sayılı Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddesi uyarınca izinsiz olarak yolcu taşımacılığı yaptığından bahisle hakkında 32.233,00-TL para cezası verilmesine ilişkin 18.04.2024 tarih ve MB 33159454 seri nolu işlemin tesis edildiği belirtilerek, anılan işlemin iptali istemiyle de bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yukarıda anılan hükümlerinin değerlendirilmesinden, idari para cezalarına karşı açılan davalarda, idari para cezasının verilmesine ilişkin işlemin dayanağı olan Kanunda açıkça idari yargı yerinin görevli olduğunun belirtilmediği durumlarda görevli yargı kolunun adli yargı olduğunun anlaşıldığı, dava konusuidari para cezasının dayanağı olan 2918 sayılı Kanun'da ise idari yargı yerinin görevli olduğuna ilişkin bir kural bulunmadığı, davacının yalnızca idari para cezasının iptali istemiyle işbu davayı açtığı,(yukarıda anılan maddede İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görüleceği düzenlemesi dikkate alındığından idari yargının görevli olması için idari yargının görev alanına giren bir karar verilmiş olması gerekliliğinin yanısıra aynı zamanda o kararın yargı mercilerinde dava konusu edilmiş olması da gerekmektedir.), herhangi bir faaliyetten men kararının (araç maliki ile birlikte) dava konusu edilmediği görülmektedir.

Bu durumda, belirtilen maddi ve hukuki duruma göre, 2918 sayılı Kanun uyarınca uygulanan idari para cezasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddeleri uyarınca adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca, davanın görev yönünden reddine..."

8. Davacı vekili bu kez idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

9. **Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliği 08/07/2024 tarih ve D. İş 2024/5940 sayılı kararı** ile, trafik idari para cezasına yapılan itirazın aracın geçici süreyle trafikten men kararı ile birlikte görevli İdare Mahkemesince değerlendirilmesi gerektiği gerekçesiyle 5326 sayılı Kanun'un 27/8 ve 28/1-b maddesi uyarınca başvurunun reddine karar vermiş, karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Başvuranın idari para cezasının iptalini talep ettiği, trafik idari para cezasına karşı yapılan itirazda görevli merci Sulh Ceza Hakimliği olmakla birlikte, aracın trafikten men edildiği de Emniyet cevabi yazıda belirtildiğinden ve trafikten men işlemlerinin idari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden ve5326 sayılı yasanın 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; "idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği" şeklindeki düzenleme nedeniyle trafik idari para cezasına yapılan itirazın aracın geçici süreyle trafikten men kararı ile birlikte görevli İdare Mahkemesi'nce değerlendirilmesi gerektiği anlaşılmakla 5326 sayılı yasa 27/8 ve 28/1-b maddesi uyarınca başvurunun REDDİNE ilişkin aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: (Gerekçesi Yukarıda Açıklandığı Üzere);

1-Başvuruya bakmaktan Hakimliğimizin 5326 Sayılı yasanın 27/8. ve 28/1-b maddeleri gereğince GÖREVSİZLİĞİNE..."

10. Davacı vekili, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliğince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

11. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Trafik işaret ve kurallarına uyma zorunluluğu"* başlıklı 47. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Karayollarından faydalananlar aşağıdaki sıralamaya göre;

a) Trafiği düzenleme ve denetimle görevli trafik zabıtası veya özel kıyafetli veya işaret taşıyan diğer yetkili kişilerin uyarı ve işaretlerine,

b) Trafik ışıklarına,

c) Trafik işaret levhaları, cihazları ve yer işaretlemeleri ile belirtilen veya gösterilen hususlara,

d) Trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve yönetmelikte gösterilen diğer kural,yasak, zorunluluk veya yükümlülüklere,

Uymak zorundadırlar.

(Değişik:18/10/2018-7148/20 md.) Trafik zabıtası veya diğer yetkililerin dur işaretlerine, ışıklı trafik işaretlerinden kırmızı renkli olanına ve sesli işaretlere uymayan sürücüler 235 Türk lirası, bu maddede yazılı diğer trafik işaretlerine ve kurallarına uymayan sürücüler, 108 Türk lirası para cezası ile cezalandırılırlar."

12. 2918 sayılı Kanun'un *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması"* başlıklı Ek 2. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)

Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/5 md.)(...)

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında

belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün

süreyle trafikten menedilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

13. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"*(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)*

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

14. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

15. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

16. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci ve sekizincifıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 02/12/2024 tarihli toplantısında;2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine, son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının,Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

20. Somut olayda, araç sürücüsü davacı adınailgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığından bahisle idari para cezası düzenlendiği, bununla birlikte dava dışı Türkan Taşar adına tescilli aracın 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca 60 gün süreyle trafikten men edilmesine ilişkin olarak da 18/04/2024 tarih ve MB seri 33159454 sayılı işlemin düzenlendiği anlaşılmıştır.

21. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

22. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda iseuygulanmayacağı ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

23. Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuzgörev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarınınkaldırılmasına karar verilmiştir.

24. İncelenen uyuşmazlıkta, aynı maddi olay nedeniyle ruhsat sahibi Türkan Taşaradına kayıt ve tescilli araç hakkında uygulanan 60 gün süreli trafikten men yaptırımının adı geçen kişi ile ilgili olduğu, bu yaptırımın davacı sürücü ile ilgili olmadığı ve onun hakkında düzenlenmediği, davacı hakkında uygulanan trafik para cezasının da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 08/07/2024 tarih ve D.İş.No. 2024/5940 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 08/07/2024 tarih ve D.İş.No. 2024/5940sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

02/12/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİİLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN